

Noina barka zdravlja za 21. stoljeće

Što se to dobro dogodilo u Poreču zahvaljujući projektu Zdravi grad?

Projekt Zdravi grad Poreč ima iza sebe već prepoznatljiv put kojim je ucrtao ZDRAVLJE visoko u sustav vrijednosti i prioriteta lokalne zajednice. Kada je 1993. godine Gradsko Vijeće Grada Poreča donijelo formalnu odluku o pristupanju europskom pokretu Zdravih gradova vjerojatno nije ni slutilo mogućnosti i svu širinu toga projekta. Zsigurno nije imalo viziju koliko će značenje taj projekt imati za građane ovoga grada i unapređenje kvalitete života uopće.

Gradska vlast Grada Poreča tada je, opravdano, prepoznala projekt Zdravi grad kao novu, inspirativnu i kreativnu mogućnost za realizaciju odgovornog puta unapređenja zdravlja u zajednici. Brojni programi kojima Poreč danas daje podršku kroz projekt Zdravi grad – usmjereni djeci i mladima, roditeljima, starima, bolesnima, ovisnicima, osobama s invaliditetom – pokazuju širinu i mogućnosti koje jednoj lokalnoj zajednici daje taj projekt. Projekt Zdravi grad na specifičan način pridonosi stvaranju podržavajućeg okruženja u zajednici za sve građane i daje mogućnost odgovornog ulaganja u ljude koji su najveća snaga i vrijednost našega grada, jer oni mu osiguravaju uspjeh i prosperitet.

Danas, trinaestak godina nakon, s pravom možemo zaključiti da je projekt Zdravi grad Poreč nadmašio samoga sebe, a moguće i naša najsvjetlija predviđanja od prije trinaestak godina....

U okviru projekta, svih ovih godina vodilo se računa o:

- primjeni inovativnog pristupa unapređenju zdravlja u zajednici multisektorskom suradnjom u kojoj je posebna pažnja uvijek bila posvećena vrijednosti i snazi lokalnih ljudskih resursa, ujedinjenih oko projekta
- isticanju važnosti aktivnog pristupa zdravlju u zajednici i podizanju svijesti o vrijednosti zdravlja kao osnove za napredak zajednice uopće
- povezivanju mjerodavnih gradskih institucija koje skrbe o zdravlju, te udruga, društava, nevladinih organizacija objedinjenih u projektno partnerstvo na razini zajednice pa i šire
- ispitivanju potreba građana kao osnove za osmišljavanje programa u zajednici
- zadovoljavanju specifičnih potreba građana osmišljavanjem i realizacijom programa koje ne realiziraju samostalno postojeće institucije društva (zdravstvo, socijala, prosvjeta...)
- osiguravanju okruženja koje daje psihosocijalno-zdravstvenu podršku i sigurnost za građane u zajednici rukovodeći se krilaticom Svjetske zdravstvene organizacije "misliti globalno, djeluj lokalno".

Poreč je po mnogo čemu izuzetan grad, atraktivno turističko i kulturno središte, grad

koji ulaže u ekologiju i uređenje prostora, sa željom da bude ugodno mjesto za život svojim građanima. Jednako tako izuzetnim Poreč čini i njegov projekt Zdravi grad, profesionalci u gradu koji neobičnim entuzijazmom, energijom i znanjem, kreativnošću i snagom te interakcijom s građanima stvaraju uvjete za kvalitetu i unapređenje zdravlja u zajednici. Ta nastojanja prepoznaju i drugi gradovi i regije, a prije svih odgovorni ljudi u Gradu Poreču koji projekt Zdravi grad potiču, podržavaju i stvaraju mu uvjete za rad prihvaćajući imperativ ulaganja u ZDRAVLJE.

Projekt Zdravi grad Svjetske zdravstvene organizacije dao je Poreču mogućnost i širinu kreiranja puta ka zdravlju i razumijevanju zdravlja kao procesa koji traje i napreduje dugoročno, polako, prvenstveno zahvaljujući ljudima koji su ga spremni nositi, usavršavati, prilagođavati te koji su projekt izabrali kao mogućnost poboljšanja života građana i okruženja u vlastitom gradu.

Tako je unapređenje zdravlja i kvalitete života u zajednici, kroz projekt Zdravi grad, postao jedan od važnih ciljeva i prioriteta opredjeljenja Grada Poreča. Kroz godine djelovanja, projekt je pružao mogućnost kontinuiranog, sveobuhvatnog i dovoljno specifičnog načina i nastojanja da se unaprijedi zdravlje u Poreču.

Tijekom 2006. realizirana je inicijativa projektnog ureda Zdravog grada Poreča da se provede RAP, odnosno brza procjena zdravstvenih potreba u zajednici, specifična metoda za hrvatske Zdrave gradove, koja je osim procjene potreba u Poreču zapravo predstavljala evaluaciju zacrtanih pravaca djelovanja projekta Zdravi grad Poreč. Od svojih prvih početaka projekt Zdravi grad usmjeren je ispitivanju potreba građana.

Nedavno proveden RAP 2006. pokazao je da su novoutvrđeni zdravstveni prioriteti na tragu već utvrđenih potreba i generalnih pravaca djelovanja projekta Zdravi grad Poreč u periodu od 1993. do danas. Transitne, turističke gradove Istre, pa tako i Poreč, sve više osvaja zapadni način života i mnogobrojni zapadni trendovi. Sveprisutni stres stvara osjećaj nesigurnosti i rizika za život i odrastanje. Stoga je najveći doprinos i uspjeh projekta Zdravi grad Poreč u tome što on predstavlja odgovor na potrebe građana ovoga grada, interaktivno djeluje na stvaranje sigurnog, kvalitetnog i poticajnog okruženja ugodnog za život, a pritom stalno potiče odgovorne osobe i čelnike grada na preuzimanje odgovornosti za zdravlje i donošenje odluka za zdravlje.

Potvrđuju to i neke izjave građana zabilježene u RAP-u 2006. Na pitanje "Što daje

ljepotu življenja u vašem gradu?" – građani Poreča su odgovorili:

"Svako tko je barem jedanput posjetio Poreč osjetio je toplinu kakvu može pružiti samo zajednica u kojoj se ljudi međusobno dobro poznaju i poštuju."

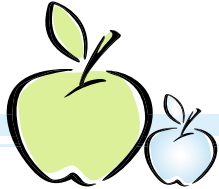
"Ljepotu daju mnogobrojne kulturne manifestacije, život – posebice ljeti. Potiču se, razvijaju i financiraju brojni psihosocijalni programi usmjereni djeci, mladima, obitelji, rizičnim skupinama. Ljudi su otvoreni prema promjenama, a opet dovoljno zatvoreni u cilju očuvanja tradicije i obiteljskih vrijednosti. Grad je zadržao odlike malog mjesta, ljudi se poznaju, pomažu..."

"Mislim da ljepotu gradu donose i daju one male ljudske geste koje nam život čine humanijim i vrijednijim. Na primjer, kada aktiviste Crvenoga križa odlaze u kuće starih i nemoćnih sugrađana, kada se Grad konačno odlučio otvoriti specijalni odjel u osnovnoj školi."

Danas u okviru projekta Zdravi grad Poreč postoje programi koji podržavaju stvaranje mreže psihosocijalne potpore za koju građani našega grada procjenjuju da im je važna i potrebna. To su programi za djecu i mlade, za roditelje, bračne parove, trudnice, starije, ovisnike, bolesne, osobe s invaliditetom – u skladu s postavkom Svjetske zdravstvene organizacije "Zdravlje za sve za 21. stoljeće". U projektu se mogu prepoznati i važne političke odluke koje odražavaju skrb za zdravlje građana u zajednici, kao i nastojanje da se o zdravlju građana dugoročno i kontinuirano skrbi razumijevajući da je zdravlje proces koji je moguće i potrebno unaprijediti.

U prvoj ediciji *Poreč Zdravi grad – Citta sana* (1995.) tadašnji koordinator projekta

Zdravi grad Poreč dr. Nino Basanić je napisao: "Gradskoj je vladi dana Noina barka zdravlja za 21. stoljeće. Što će u nju ukrcati i koliko je podupirati u Scilama i Haribdama koje mora proći do kraja drugog tisućljeća, ostaje da se vidi."

Danas znamo da je u nju ukrcano mnogo, ponuđeni su joj resursi ovoga grada u prostoru, financijskim sredstvima i, što je najvažnije, u ljudima koji su znali njeno kormilo usmjeriti tako da i trinaest godina nakon što je zaplovila drži zacrtani pravac, odolijeva nepogodama i osigurava bolju kvalitetu života građanima ovoga grada.

ZDRAVI GRAD u Poreču predstavlja jedno od najuspješnijih nastojanja da se ujedinenim snagama na lokalnoj razini (političari, stručnjaci, građani) kontinuirano podiže kvaliteta života građana u zajednici.

Nataša Basanić Čuš, prof. psihologije, koordinatorka projekta Zdravi grad Poreč
fond-zdravi-grad@pu.t-com.hr

"Tolerirajmo različitosti – Moj prijatelj u invalidskim kolicima"

Sciljem unapređivanja odnosa i stupnja tolerancije te razvijanja pozitivnih stavova djece predškolskog uzrasta i učenika prema djeci s poteškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom, Interesna grupa građana za podršku osobama s invaliditetom, u okviru projekta *Rijeka – Zdravi grad* pokrenula je 2001. godine

projekt tolerancije pod nazivom "Tolerirajmo različitosti – Moj prijatelj u invalidskim kolicima". Zadatak je projekta bio ispitati i unaprijediti stavove djece predškolskog uzrasta i učenika osnovnih i srednjih škola prema osobama s invaliditetom, te utvrditi razlikuju li se i na koji način stavovi djece i učenika aktivno uključenih u projekt *Rije-*

ka – Zdravi grad, od stavova djece i učenika koja nisu obuhvaćena projektom. Prve je godine projekta istraživanje provedeno u OŠ Gornja Vežica, godine 2005. u Centru za odgoj i obrazovanje, a 2006. u Ekonomskoj školi Mije Mirkovića u Rijeci. Ukupno je sudjelovalo 300 ispitanika.

U eksperimentalnoj grupi ispitanika bila su djeca i učenici koji aktivno sudjeluju u projektu, iz Centra za predškolski odgoj Maestral i učenici OŠ Podmurvice, iz trećih, četvrtih, sedmih i osmih razreda, a kontrolna je grupa djece/učenika izvan projekta bila iz CPO Zamet, te učenici OŠ Kantrida.

Pomoću anketnog upitnika i intervjua, te individualnim i grupnim radom s djecom/učenicima dobiveni su očekivani rezultati koji su potvrdili više pozitivnih stavova, veći stupanj tolerancije i daleko razvijeniju svijest prema djeci s poteškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom kod ispitanika eksperimentalne grupe, što se može objasniti prvenstveno nizom zajedničkih edukativnih akcija, programa, manifestacija i sadržaja vezanih za djecu s poteškoćama u razvoju, te boljom informiranošću u cjelini o postojanju udruga koje okupljaju osobe s urođenim ili stečenim invaliditetom, gostovanjima u institucijama koje okupljaju djecu s poteškoćama u razvoju i sličnim aktivnostima.

Projekt je 2001. godine uključio, s ciljem međusobne i neposredne komunikacije, i

